

Tidsbestemmelserne. Der fremkom altsaa herved et Baand, ikke blot som tidligere overfor Rigsdagen og Kommunen, men nu ogsaa overfor Entreprenuererne, hvilket under de vanskelige Forhold, som uden Ministeriets Skyld vare indtraadte navnlig i Begyndelsen af 1874, kom til at spille en betydelig Rolle, og maa tages i væsentlig Betragtning ved Bedømmelsen af Ministerens Fremgangsmaade.

Indtægtspost 2. Renter af Universitetets Kapitalformue (Side 171). Uagtet Finantsloven hød, at Universitetets Understud skulde afholdes af dets Kapitalformue, har Ministeren dog — under Henvisning til Udtalelser af Finantsudvalgets Ordførere den 1ste Mai 1873 (Folkethingstidenden 1872—73, Sp 4619) — foretrukket at forsøge Universitetets Gjæld ved at laane hos Kommunitetet netop det til Understudets Størelse svarende Beløb.

Udvalgets Flertal kan ikke finde det stemmende med Finantsloven, at en Fremgangsmaad som denne anvendes, hvor det ikke gjælder om at afhjælpe en øieblikkelig Pengesforlegenhed.

Indtægtspost 2. a. Renter af Sorø Akademis Kapitalformue (Side 183). Ifølge Revisionsbetænkningen var af et i Nationalbanken den 1ste April 1874 optaget Laan paa i Alt 276,000 Kr. de 125,000 Kr. laante for atter at ublaanes til 4 Debitorer. I denne Anledning har Udvalget i Skrivelse af 3die November henvendt sig til Ministeriet om nærmere Oplysninger, dels om, hvilke Hensyn der maatte have lebet til at optage Laanet, dels om, hvem de omtalte Debitorer vare.

I Skrivelse af 18de November 1876 fra Kirke- og Undervisningsministeren, som henholder sig til medfølgende Udtalelser af 16de November fra Universitetskoesturen, har Udvalget modtaget fyldestgørende Svar paa sine Spørgsmaal, og skal det, da samtlige 4 Laan i Nationalbanken ere indfrieede den 25de Marts 1876, og da den Debitorerne paalagte Forpligtelse til at erstatte al Rente ud over 4 pCt. til Banken fra samme Dag er bortfalden, ikke nu forfølge denne Sag videre, idet man dog venter, at noget Sigtende ikke vil gjentage sig.

Rijsbesum for bortfolgt Gods (Side 184). Udenfor Finantslovens Konti findes under Sorø Akademi i Statsregnskabet (S. 110) tre Indtægtsposter, af hvilke den ene er indkommen ved Salg til Eiendom af et Fæstehus. Det solgtes til den fratraadte Fæstentes Svingersøn for 1,600 Kr., „foruden at der paalagdes Eiendommen en aarlig Afgift af 1 Rd. 5 Skpr. af hver af Kornforterne Rug, Byg og Havre“. Med Hensyn til de Regler, hvorefter det Sorø Akademi tilhørende Bøndergods, som er overdraget Gaardmænd eller Husmænd i Fæste eller Leie, skal gaa over til Selveiendom, fastsætter Lov af 3die Marts 1852, at dette skal ske efter de samme Regler, som ere vedtagne for Statens Bøndergods ved Lov af 8de April 1851.

Da denne Lov ikke indeholder Noget om Rijsbesummens Omsætning til aarlige Kornafgifter, rettede Udvalget derom en Forespørgsel til Ministeriet, som dette under 18de November besvarede ved at fremsende en Skrivelse fra Universitetskoesturen af 16de s. M., hvori oplyses, at det har været Sædvane, naar Huse med større Jordtilliggende ere bortfolgte til Eiendom, da at betinge en lempelig aarlig Kornafgift, at betales efter Kapitelstarten.

Udvalgets Flertal kan ikke billige den nævnte Sædvane. Diemedet for den senere Landbolovgivning har været at fremme Selveiendoms Indførelse. En væsentlig Drivjæder herfor er, at Rijsberer kan gjøre Regning paa, at Jordeiendomsprisernes jævne Stigen i fuldt Maal kommer ham tilgode; dette sker imidlertid ikke, naar en større eller mindre Del af Rijsbesummen omsættes til en aarlig Kornafgift, hvis Verdi maa antages at stige mindst i samme Forhold som Eiendommens.

Sorø Akademis Eiskud til den nye Theaterbygning (S. 187—188 og Til-lægsbetænkningen af 2den December 1876.) Det fremgaar af Statsrevisionens Betænkning, at der uden Bevilling, er brugt et Beløb af 297,086 Kr. 23 Ore af Sorø Akademis Midler til den nye Theaterbygning. Det er Flertallet klart, at der her foreligger en Omgaaelse af Bevillingsmyndigheden. Naar Statsrevisionens Mindretal (Levy), der har afgivet særskilt Betænkning, søger at vise, at Ministeren har handlet forsvarlig ved at tage det ommeldte betydelige Beløb ud af Sorø Akademis Kasse uden Bevilling, da er det saa langt fra, at det for Ministerens Fremgangsmaade førte Forsvar friskjæder ham, at det tværtimod stiller hans uberettigede Handlemåde i et endnu stærkere Lys. Det fremgaar nemlig af Mindretallets Udvikling, at det allerede tidlig burde have været Ministeren klart, at den ved Theaterloven bevilgede Sum, saaledes som der var blevet raadet over